

15. august 2025

Notat om mulighed for etablering af Headspace i Randers

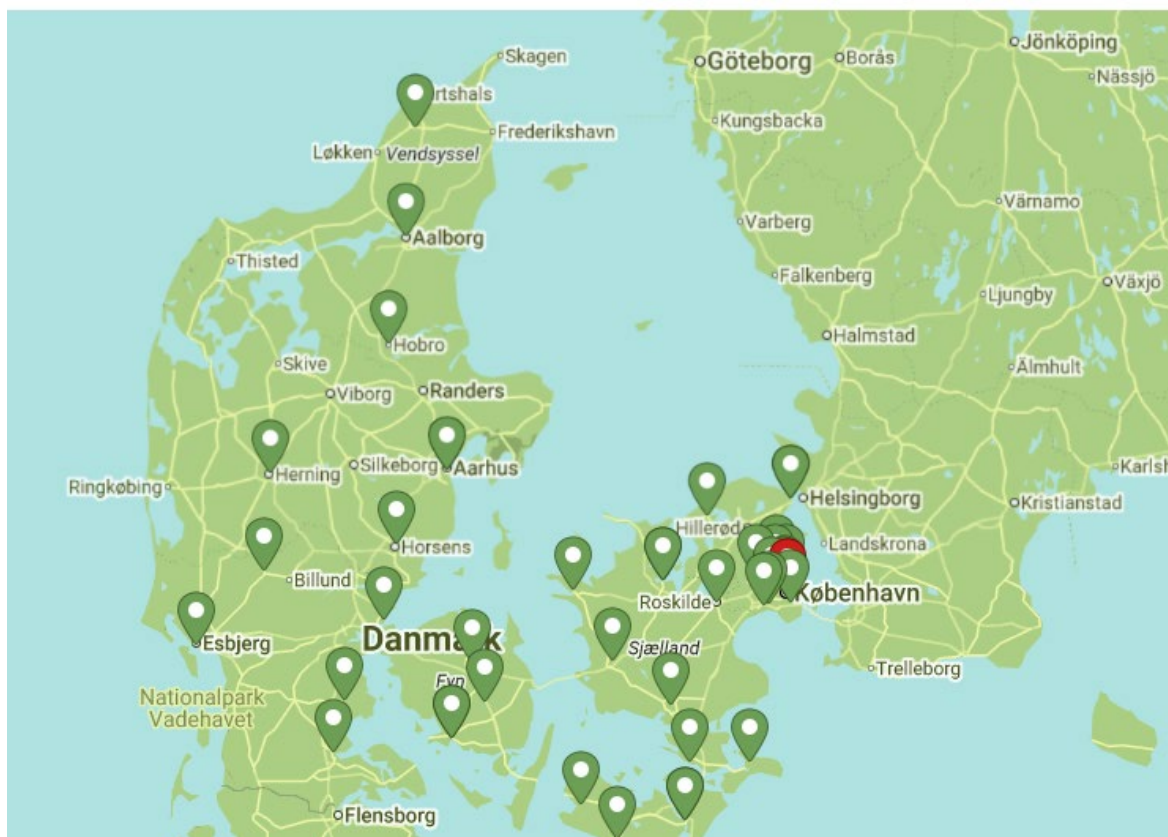
Dette notat beskriver muligheder for etablering af et Headspace i Randers Kommune. Headspace præsenterede på et møde i februar Randers Kommune for sit tilbud til unge. Dette notat belyser de økonomiske aspekter, mulig placering samt indholdet og effekten af Headspace-tilbuddet. Målet er at skabe et tilbud, der kan støtte unge i Randers Kommune og forbedre deres mentale trivsel, og dermed forbedre deres muligheder for at mestre eget liv.

Baggrund

Headspace er et samtaletilbud for unge mellem 12-25 år, der oplever udfordringer med deres mentale sundhed. Tilbuddet blev etableret i Danmark i 2013 efter australsk forbillede, og har siden spredt sig til flere lande, herunder Island, Israel, Irland, Tyskland og Holland. Det er Det sociale netværk (stiftet af blandt andre Poul Nyrup Rasmussen i 2009), som står bag Headspace Danmark.

Headspace tilbyder anonym rådgivning, hvor unge kan tale om deres problemer med frivillige rådgivere, der er uddannet i samtaleteknik og lovgivning. Rådgivningen er sundhedsfremmende og forebyggende og fokuserer på at lytte til de unges behov og hjælpe dem med at finde løsninger. Headspace er det største, landsdækkende forebyggende og mentalt sundhedsfremmende civilsamfundstilbud for unge mellem 12-25 år, som oplever udfordringer relateret til deres mentale sundhed.

Headspace findes i dag i ca. 30 kommuner jf. nedenstående kort:

Beskrivelse af Headspace-tilbuddet

Headspace tilbyder anonym og gratis rådgivning til unge, der har brug for at tale med nogen om deres mentale udfordringer og udfordringer i øvrigt. Tilbuddet er et lavtærskeltilbud, hvilket betyder, at der ikke skal ske henvisning eller lignende til tilbuddet. Tværtimod har tilbuddet en åben dør, så alle unge, uanset problemstilling, er velkomne til at henvende sig fysisk ved at møde op. Rådgiverne er frivillige i alle aldre, der brænder for at hjælpe og lytte fordomsfrit. De frivillige gennemgår en intern uddannelse i samtaleteknik og lovgivning for at sikre, at de kan tilbyde kvalificeret støtte. Headspace arbejder ud fra en tro på, at de unge selv bedst ved, hvad de har brug for, og rådgiverne hjælper ved at stille de rette spørgsmål og støtte brobygning til andre tilbud, hvis nødvendigt.

Headspace arbejder tæt sammen med kommuner, regioner og andre relevante aktører for at sikre en helhedsorienteret indsats. Kommunerne, der medfinansierer Headspace, har en fremskudt medarbejder i Headspace-centret, ligesom de fleste regioner vælger at have en medarbejder fra psykiatrien tilknyttet centrene. Denne konstruktion sikrer, at der altid er en person fra enten kommune eller region, der kan bygge bro til andre tilbud, hvis det skulle blive nødvendigt.

Ved etablering af et Headspace-tilbud i Randers Kommune er der oplagte muligheder for at samarbejde med lokale beskæftigelsesforløb, skole- og uddannelsesinstitutioner, ungdomsklubber og andre tilbud for at sikre, at de unge får den nødvendige støtte. Et stærkt samarbejde på tværs af forvaltninger og lokale aktører vil kunne styrke tilbuddet og sikre, at de unge får den bedst mulige hjælp.

Erfaringer fra andre kommuner viser, at Headspace har en positiv effekt på de unges mentale trivsel. Tilbuddet har været med til at aftabuisere mentale udfordringer og har hjulpet mange unge med at finde løsninger på deres problemer.

Evaluerings

Sundheds- og ældreministeriet lavede i 2019 en evaluering af Headspace.

Evalueringen pegede på, at de unge i Headspace føler sig set, hørt og mødt, hvilket er et selvstændigt mål for Headspace som et lavtærskeltilbud. De unge føler sig i høj grad respekteret og forstået i Headspace (94 pct. af samtalerne), oplever at der i høj grad er plads til at tale om det, de gerne vil tale om (88 pct. af samtalerne) og føler sig i høj grad tilpas i den måde, som de taler med ungevejlederen på (92 pct. af samtalerne).

For det andet viser evalueringen, at de unges tilfredshed med livet og deres trivsel øges i løbet af deres forløb i Headspace. Således ses der fra første til seneste samtale en gennemsnitlig stigning i tilfredshed med livet på 9 pct. point, og at de unges trivsel stiger med 7 pct. point. Samtidig viser evalueringen, at andelen af unge, som føler sig ensomme, mindskes gennem deres forløb, og at de unge gennemsnitligt bliver 9 pct. point mindre ensomme fra første til seneste samtale.

Derudover viser resultaterne, at Headspace hjælper den unge med brobygning i hvert femte ungeforløb. I og med Headspace er et lavtærskeltilbud, hvor alle unge kan komme ind fra gaden og få en samtale, ligger der ifølge Headspace en særlig opgave for dem i at undersøge, om den unge har gavn af at blive støttet af andre aktører og bygge bro til disse, såfremt den unge udviser behov og lyst til dette. I den forbindelse har Headspace en systematisk arbejdsgang, hvor ungerådgiveren sammen med en anden ungerådgiver (ofte ansat i Headspace) forholder sig til, hvorvidt den unge kunne have bedre gavn af et andet tilbud, som man kunne brobygge til. Derudover har nogle af Headspace' centre fremskudte medarbejdere fra psykiatrien, som kan være med til at sikre en smidig og tryk overgang for de unge, som har brug for hjælp fra behandlingspsykiatrien.

Resultaterne indikerer, at Headspace primært brobygger til frivillige organisationer, privatpraktiserende læge og psykologtilbud.

Behovet i Randers

For Randers Kommunes vedkommende vil et Headspace-tilbud være oplagt. Ligesom det er gældende for Danmark generelt set, så har Randers Kommune også en stigende andel af unge, som mistrives. Et indblik i danske unges mentale sundhed viser, at unge generelt har en høj oplevelse af blandt andet stress sammenlignet med den øvrige befolkning.

Andelen af unge, som oplever blandt andet stress, angst, ensomhed og depression er steget i perioden 2017-2021. Stigningen i f.eks. stress ses primært i alderskategorierne 16-24 år og 25-35 år, hvor hhv. 44 og 36 pct. oplever et højt stressniveau mod 29 pct. generelt. Blandt unge 16-24 årige, som er udenfor uddannelse eller beskæftigelse, er andelen, som oplever et højt stressniveau 65 pct. En tilsvarende negativ social gradient gentages i alle øvrige faktorer, som er med til at definere de i unges mentale sundhed og sundhedsvaner (Defactum, 2021). Det må forventes, at en tilsvarende social ulige tendens også gør sig gældende blandt unge i Randers Kommune.

En intern tilfældig stikprøve blandt uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere i Randers Kommune fra 2021 viste, at cirka 50 pct. af unge i målgruppen har én eller flere psykiske diagnoser (herunder angst, stress og depression). Samme stikprøve viste, at cirka 90 pct. af alle unge i målgruppen af aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere har én eller flere diagnoser (udover ovenstående, også ADHD, bipolar, skizofreni, personlighedsforstyrrelse og autisme). Stikprøven udgjorde 25 pct. af aktuelle sager i uge 3 i 2021. En tilsvarende stikprøve fra foråret 2022 viste, at cirka 25 pct. af ca. 600 aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere havde en autismediagnose.

VIVE har i rapporten "Unge på vej på arbejdsmarkedet" (2022) undersøgt betydningen af den fysiske og mentale sundhed for unges tilknytning til uddannelse og beskæftigelse. Unge med lav mental sundhed eller dårlig fysisk sundhed, har større risiko for ikke at være i arbejde eller uddannelse som 25-årige, og sandsynligheden for, at de som 25-årige ikke har gennemført en ungdomsuddannelse, er ligeledes større.

Mulig Placering

Placeringen af et Headspace-center i Randers Kommune bør være central og let tilgængelig for de unge. Det kan være i nærheden af uddannelsesinstitutioner, ungdomsklubber eller andre steder, hvor unge færdes. En central placering, i umiddelbar nærhed af offentlig transport, vil gøre det lettere for de unge at benytte sig af tilbuddet og sikre, at det bliver en integreret del af lokalsamfundet.

Organisatorisk forankring

Et Headspace-tilbud i Randers vil med sine fokusområder og målgruppe have berøring med tre forvaltninger – Social & arbejdsmarked, Sundhed, kultur & omsorg samt Børn & skole. Headspace-tilbuddet vil kunne supplere de eksisterende tilbud i de tre forvaltninger og bygge bro imellem de kommunale indsatser overfor målgruppen. Tilbuddet er i sin kerne et forebyggende tilbud, som har fokus på mental sundhed og trivsel, og det kan derfor være hensigtsmæssigt, at tilbuddet får en organisatorisk forankring i sundhedsområdet under Sundhed, kultur & omsorg. Her vil Randers Sundhedscenter være det oplagte udgangspunkt, og en fremskudt medarbejder fra sundhedsområdet vil kunne agere brobygger mellem Headspace og de kommunale tilbud.

Økonomi

Etablering af et Headspace-center kræver finansiering fra Randers Kommune (eventuelt med hjælp fra fonde og/eller private donationer).

Der er sikret en årlig medfinansiering fra sundhedsministeriet på ca. 650-700.000 kr. Dertil kommer et årligt kommunalt driftstilskud på 700.000 kr. Kommunerne, der medfinansierer Headspace, har en udstationeret medarbejder tilknyttet centret, ligesom regionerne kan have en medarbejder fra psykiatrien tilknyttet.

Den fremskudte medarbejder er finansieret af kommunen. Denne konstruktion sikrer, at der altid er en person fra enten kommune eller region, der kan bygge bro til andre tilbud, hvis det skulle blive nødvendigt. Det er vigtigt at undersøge mulighederne for at sikre en bæredygtig finansiering af centret.

I skemaet nedenfor ses anslåede beløb vedrørende etablering og drift af et Headspace-tilbud i Randers Kommune. For 2026 vil det være muligt at indgå en aftale, hvor Randers Kommune betaler et halvt driftstilskud på 350.000 kr. for herefter at betale fuldt driftstilskud fra 2027 og frem.

Aftalen forudsætter en samarbejdsaftale på mindst 4 år. Skemaet viser således omkostningen. Etableringsomkostningerne ventes at kunne holdes på et minimum, idet man ofte klarer sig med eksisterende lokaler, som møbleres med genbrugsmøbler for at skabe en hyggelig og intim stemning og atmosfære.

Driften ventes at ligge på ca. 1,8 mio. kr. inkl. udgifter til fremskudt kommunal medarbejder og husleje.

	Etablerings- omkostninger	Årlige driftsudgifter for Randers Kommune	Tilskud fra staten	Fondstilskud
Lokaler	100.000			
Driftstilskud		700.000 (350.000 for 2026)	650.000	100.000
Fremskudt medarbejder (15 timer)		250.000		
Husleje		100.000		
Samlet	100.000	1.050.000	650.000	100.000

Konklusion

Etablering af et Headspace i Randers Kommune vil kunne tilbyde en værdifuld støtte til unge med mentale udfordringer. Erfaringer fra andre kommuner viser, at det kan have en positiv effekt på de unges trivsel. Det vil kræve finansiering på tværs af forvaltninger og etablering af samarbejde med relevante aktører. Et Headspace vil kunne bidrage til at forbedre de unges mentale sundhed og skabe et trygt rum, hvor de kan tale om deres udfordringer.

Det anbefales derfor, at Randers Kommune etablerer et Headspace og indgår i dialog med relevante aktører for at sikre den nødvendige finansiering og samarbejde og med en undersøgelse af alle økonomiske aspekter, placering og samarbejdsmuligheder